

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643)

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Дніпровський державний
аграрно-економічний
університет

ДКС Центр
Видавництво ТОВ «ДКС-центр»

Державне управління: удосконалення та розвиток № 5, 2016

УДК 351

Г. М. Розум,

аспірант Міжрегіональної академії управління персоналом

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

Gregory Nikolaevich Rozum,

postgraduate student of the Interregional Academy of Personnel Management

FORMATION OF THE MECHANISM OF PUBLIC ADMINISTRATION INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REGION

В статті сформовано механізм державного управління інноваційним розвитком регіону, спрямований на розвиток та підвищення ефективності його реалізації, що дозволяє враховувати функціональні зв'язки між усіма елементами управління, забезпечувати раціональне використання наявних ресурсів, раціоналізувати роботу та мінімізувати ризики.

The article deals with the mechanism of state management of innovative development of the region aimed at developing and increasing the efficiency of its implementation. It allows taking into account the functional links between all elements of management, ensuring the rational use of available resources, rationalizing work and minimizing risks.

Ключові слова: *державне управління, інновація, інноваційний розвиток, механізм, регіон.*

Key words: *public administration, innovation, innovation development, mechanism, region.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.

Інноваційний розвиток - це радикальний розвиток суб'єктів, обумовлений безпосередньо зростанням їх інноваційної активності. Це дозволяє ефективно вирішувати проблеми підвищення конкурентоспроможності та досягнення сталого та збалансованого стану національної економіки, в тому числі регіонів.

Важливішим інструментом пізнання державного управління в умовах інноваційного розвитку регіону виступають протиріччя і механізми їх вирішення. Особливе місце в управлінському процесі займають прогноз змін зовнішнього і внутрішнього середовища організаційного розвитку, суперечності управління, створення інструментів їх вирішення на основі оптимізації взаємодії суб'єкта і об'єкта управління.

Роль протиріччя полягає в тому, що існування і взаємодія елементів двох взаємно обумовлених систем управління їх боротьба і об'єднання, є основою процесу взаємодії протилежних сторін, в результаті чого вони стають джерелом розвитку в умовах інноваційного розвитку регіону.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ПУБЛІКАЦІЙ.

Вагомий внесок у дослідження проблем формування механізму державного управління інноваційним розвитком регіону внесли відомі вітчизняні вчені, такі як К. А. Алексєєва, В. Є. Воротін, Л. М. Ємельяненко, В. В. Онікієнко, І. В. Терон, Л. І. Федулова та інші науковців. Проте, проблеми формування ефективного механізму, вивчені недостатньо глибоко, тому вимагають додаткових наукових досліджень, що і зумовило вибір теми наукової статті.

МЕТА СТАТТІ.

Метою статті є сформулювати механізм державного управління інноваційним розвитком регіону, спрямований на розвиток та підвищення ефективності його реалізації, що дозволяє враховувати функціональні зв'язки між усіма елементами управління, забезпечувати раціональне використання наявних ресурсів, раціоналізувати роботу та мінімізувати ризики..

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ.

Проблема відставання в розвитку інноваційно-технологічних ресурсів національної економіки, обумовлена недостатнім регулюванням інноваційної сфери державою, що виражається:

- в напрямках інноваційного розвитку регіонів, так як спостерігається недостатнє розподіл ресурсів;
- у відсутності в регіонах виробничих структур, здатних конкурувати на ринках, створюючи нововведення.

Механізм державного управління інноваційним розвитком регіону розглядається нами як механізм взаємозв'язку і взаємодії функцій управління, процесу управління та забезпечуючих підсистем, спрямований на найбільш ефективно його здійснення й розвиток (рис.). Механізм державного управління інноваційним розвитком регіону включає в себе сукупність елементів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства.

Державне регулювання інноваційного розвитку регіону включає в себе: організаційне регулювання; економічне та фінансове; нормативно-правове регулювання [1]. Заходами організаційного регулювання інноваційного розвитку регіону є: розвиток інфраструктури, забезпечення пріоритету інноваційного розвитку, стимулювання розробки і впровадження інновацій, сприяння модернізації, розвиток процесів інтеграції, розвиток міжнародного співробітництва тощо. До основних заходів економічного і фінансового регулювання інноваційного розвитку регіону відносяться: розвиток пропозиції і розширення попиту на інновації, створення стимулів для розвитку конкуренції в галузі інновацій, створення сприятливого інвестиційного клімату. Нормативно-правове регулювання інноваційного розвитку регіону здійснюється наступними заходами: правовий захист суб'єктів інноваційного розвитку регіону, розвиток договірних відносин тощо. Таким чином, держава створює організаційні, економічні та правові умови для реалізації і розвитку інноваційного розвитку регіону.

На нашу думку, механізм державного управління в умовах інноваційного розвитку регіону включає «в себе» ієрархію від місцевого рівня до державного, та діє на основі нормативно-правової документації, яка регулює діяльність об'єктів і суб'єктів державного управління.

Ще одним зовнішнім чинником, що робить істотний вплив на розвиток інноваційного розвитку регіону, є кон'юнктура ринку.

Кон'юнктура ринку може бути сприятливою (високою), яка характеризується балансом попиту і пропозиції, стабільністю або зростанням обсягу продажів, балансом цін, або несприятливою (низькою), яка характеризується ознаками відсутності балансу попиту і пропозиції, різкими змінами цін, кризою продажів, дефіцитом товарів.

Рис. Механізм державного управління інноваційним розвитком регіону

Процес управління інноваційним розвитком регіону дозволяє забезпечити ефективну реалізацію основних функцій управління, які є обов'язковими до виконання в будь-якій системі, включаючи інноваційний розвиток. До загальних функцій управління інноваційним розвитком регіону відносяться:

1. Функція нормування, яка представляє собою процес розробки комплексу науково обґрунтованих трудових, матеріальних і фінансових норм і нормативів, порядок та методи їх формування, оновлення й використання при розробці планів реалізації інноваційного розвитку, а також організація підготовки контролю норм і нормативів на всіх рівнях планування [3]. Таким чином, нормативи, які розраховуються при реалізації цієї функції, є основою для розробки системи планів здійснення і розвитку інноваційної діяльності, а також визначають тривалість і порядок руху предметів праці при реалізації інноваційного процесу.

2. Функція прогнозування, що представляє собою процес передбачення, побудований на ймовірності, науковообґрунтованому судженні про перспективи інноваційного розвитку регіону в майбутньому і його можливий стан, а також про альтернативні шляхи його досягнення. Прогнозування інноваційного розвитку передує плануванню і його метою є визначення обсягу і джерел утворення ресурсів, а також напрямків їх використання. Ймовірнісний характер прогнозів дозволяє зробити певні висновки про можливий розвиток інноваційного розвитку підприємства в майбутньому, а також визначити можливість альтернативних варіантів її реалізації, обґрунтувати вибір найбільш прийняттого варіанту.

3. Функція планування, яка представляє собою відносно самостійний процес, який включає розробку комплексу різних планів, що взаємодіють один з одним і спрямовані на оптимальний розподіл ресурсів для досягнення поставлених цілей здійснення інноваційного розвитку. Основною метою планування є розробка і побудова системи планів реалізації інноваційного розвитку, спрямованого на задоволення попиту споживачів і отримання достатнього і стабільного прибутку від її результатів протягом тривалого часу.

4. Функція організації, що представляє собою сукупність заходів, спрямованих на забезпечення найбільш раціонального поєднання всіх її елементів в процесі управління інноваційного розвитку. Елементами процесу управління є знаряддя праці, предмети праці, технологія управління. В управлінні знаряддям праці служать різні технічні засоби, призначені для збору аналізу, зберігання і передачі інформації. Предметом праці є інформація, яка забезпечує прийняття управлінських рішень. Технологія управління інноваційним розвитком являє собою сукупність і порядок виконання операцій при реалізації процесу управління інноваційним розвитком регіону.

5. Функція обліку. При реалізації цієї функції первинна інформація про господарські операції фіксується, потім отримані дані групуються за певними ознаками, напрямками, періодам. Облік забезпечує збереження матеріальних цінностей, а також забезпечує формування інформації про наявні ресурси. Саме функція обліку забезпечує можливість контролю за ходом і результатами здійснення інноваційного розвитку регіону. Головною метою даної функції є надання достовірної інформації про хід здійснення та результати інноваційного розвитку регіону. Ця інформація є основою для прийняття управлінських рішень щодо реалізації і розвитку інноваційної діяльності.

6. Функція контролю. Контроль є невід'ємним елементом здійснення інноваційного розвитку регіону і необхідний для виявлення і вирішення виникаючих проблем раніше, ніж вони стануть занадто серйозними [5]. Крім того, контроль є однією з основних функцій системи управління інноваційного розвитку регіону. Метою контролю є забезпечення відповідності між прийнятим рішенням і його виконанням, попередження можливих помилок і недоробок, своєчасне виявлення відхилень від заданої програми, поставлених задач і встановлених термінів, тобто контроль забезпечує своєчасне і якісне виконання управлінських рішень, а також дозволяє виявляти, аналізувати і усувати причини можливих відхилень. Основними завданнями контролю є: оцінка стану об'єкта контролю відповідно до прийнятих норм, стандартів, нормативів тощо; визначення можливих відхилень і з'ясування причин цих відхилень; здійснення коригування керуючих впливів, якщо вони необхідні та можливі.

7. Функція аналізу, яка є однією з найважливіших функцій управління інноваційного розвитку регіону, без неї неможливе прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Сучасна практика управління вимагає вироблення і виконання рішень, спрямованих на досягнення фінансово-економічної стійкості та ефективності функціонування регіону. Аналіз дозволяє здійснювати всебічне дослідження показників рівня розвитку та ефективності інноваційного розвитку регіону з метою виявлення резервів їх зростання і прийняття оптимальних управлінських рішень.

8. Функція регулювання, яка покликана компенсувати можливі відхилення, виявлені при контролі. Однак оперативно відреагувати вдається тільки при типових відхиленнях, коли відповідь заздалегідь відома та апробована. Для адекватної реакції на інші відхилення потрібен час для зважування варіантів реакції, зміни параметрів і технологій реалізації функцій нормування, планування і організації інноваційного процесу. У разі відсутності відхилень реакція може бути відсутньою. Функція регулювання може бути задіяна і при виявленні систематичних відхилень в процесі аналізу даних інноваційного розвитку регіону.

9. Функція координації призначена для встановлення взаємодії між двома або більше процесами або їх частинами для своєчасного їх виконання. Для цього необхідно виявити ці процеси і взаємно пов'язати з часом і параметрами. Процес координації дозволяє сформулювати вимоги до виконання кількох процесів, які пов'язані між собою і залежать один від одного або від них залежить виконання наступних робіт.

ВИСНОВКИ.

Сформований механізм державного управління інноваційним розвитком регіону, спрямований на розвиток та підвищення ефективності його реалізації, що дозволяє враховувати функціональні зв'язки між усіма елементами управління, забезпечувати раціональне використання наявних ресурсів, раціоналізувати роботу та мінімізувати ризики.

Запропонований механізм дозволяє враховувати функціональні зв'язки між усіма елементами державного управління інноваційним розвитком регіону, забезпечувати раціональне використання наявних ресурсів, забезпечити раціональну організацію робіт та мінімізувати ризики, пов'язані з її здійсненням.

Література.

1. Алексєєва К. А. Удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання інноваційної діяльності / К. А. Алексєєва // Економіка та держава. 2008. – № 9. – С. 30–32.
2. Воротін В. Є. Модифікація механізму державного управління соціально-економічним розвитком регіонів України / В. Є. Воротін // Стратегічні пріоритети. – 2010. – № ½ (14/15). – С. 5–10.
3. Кожевіна Н. Проблеми та негативні тенденції інноваційного розвитку економіки України / Н. Кожевіна, В. Яремій // Наука та інновації. – 2013. – № 4. – С. 87-90.
4. Онікієнко В. В. Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України / В. В. Онікієнко, Л. М. Ємельяненко, І. В. Терон ; за ред. В. В. Онікієнка. – Київ : РВПС НАН України, 2006. – 480 с.
5. Федулова Л. І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / Л. І. Федулова – К. : Основа, 2005. – 552.

References.

1. Alekseev, K. A. (2008), «Improvement of organizational and economic mechanism of state regulation of innovation activity», *Economy and State*, vol. 9, pp. 30-32.
2. Vorotin, V. E. (2010), «Modification of the mechanism of state management of socio-economic development of the regions of Ukraine», *Strategic priorities*, vol. ½ (14/15), pp. 5-10.
3. Kozhevina, N. (2013), «Problems and negative trends of innovative development of the Ukrainian economy», *Science and innovation*, vol. 4, pp. 87-90.
4. Onikienko, V.V. (2006), *Innovatsijna paradyhma sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy* [Innovative paradigm of social and economic development of Ukraine], Kiev, Ukraine.
5. Fedulova, L. I. (2005), *Innovatsijnyj rozvytok ekonomiky: model', systema upravlinnia, derzhavna polityka* [Innovative economic development: model, management system, state policy], Kiev, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 20.05.2016 р.